

Förvaltningens månadsrapport november 2020

Sammanfattning

Förvaltningen prognostiserar överskott om 39 mnkr efter resultatdispositioner. Djupare analyser och mer utförliga kommentarer skrivs fram i samband med tertialrapportering och verksamhetsberättelse.

Budgetförutsättningar

Rinkeby-Kistas budget bygger på beslutad budgetram av kommunfullmäktige, men justeras därtill över året med tillkommande budgetjusteringar, prestationsförändringar och omslutningsförändringar. Kommunfullmäktige har i budget för år 2020 anvisat Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd 1 607,3 mnkr netto. Utöver kostnadsramen om 1 645,1 mnkr och intäktskrav om 37,8 mnkr budgeterades omslutningsförändringar om 121,8 mnkr.

Investeringsbudgeten för 2020 är 13,8 mnkr, varav 1,8 mnkr är till maskiner och inventarier och 12,0 mnkr till stadsmiljöverksamhet.

Budgetjusteringar

Den 19 februari fattade kommunstyrelsen i ärendet ”Avstämning av mål och budget för 2020”, dnr KS 2019/1881, beslut om budgetjusteringar för Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd om totalt 8,9 mnkr i ökade driftmedel samt 2,7 mnkr i ökade investeringsmedel. Ytterligare 5,0 mnkr i budgetjusteringar har tillkommit efter kommunfullmäktiges beslut i verksamhetsberättelse om att bevilja ombudgetering för ej förbrukade medel för stadsmiljöprojekt. I tertialrapport 1 beviljades medel för trygghetsinvesteringar och sommarkolloverksamhet. I tertialrapport 2 har nämnden fått budgetjustering för maskiner och inventarier om 0,8 mnkr, 0,6 mnkr för förskolor med hög hyra och 4,8 mnkr till placeringskostnader av unga i utsatta eller särskilt utsatta områden, samt redovisat 43,4 mnkr i omslutningsförändringar.

Prognos per verksamhetsområde

I tabellen nedan redovisas nämndens ekonomi utifrån de verksamhetsrubriker som nämnden tilldelat sin budget.

Prognosen för den ekonomiska uppföljningen visar ett samlat överskott om 39 mnkr efter resultatdispositioner. Detta med hänsyn

till beräknade prestationsförändringar. Resultatenheterna överförde sammantaget ett överskott om 24,0 mnkr från 2019 till 2020. Anledningen till det prognostiserade överskottet har flera olika förklaringar, där covid-19 är den enskilt största faktorn för den reviderade prognosen. Att konjunkturläget som rådde innan sommaren förbättrades är också en faktor som påverkat förvaltningens kostnader. Förvaltningen har tillhandahållit och erbjudit fullgod kvalitet i verksamheterna, men som en konsekvens av covid-19 har inte brukarna efterfrågat den kommunala service som erbjudits fullt ut. Detta har haft påverkan på flertalet verksamheter då exempelvis hemtjänsten inte nyttjats i normal utsträckning, närvaron har minskat i förskolan och daglig verksamhet har stängt ner för att minska smittspridning vilket har medfört att antalet turbundna resor har minskat. Effekten av detta blir att förvaltningens nettokostnader har minskat under året. Kostnader för försörjningsstöd där en ytterligare ökning bedömdes som trolig under hösten har uteblivit. Sammantaget har detta medfört minskade kostnader i relation till ett normalår. Covid-19 har även medfört ökade kostnader i verksamheten, men för dessa har förvaltningen erhållit kompensation genom statsbidrag.

Förvaltningen har mot bakgrund av det estimerade överskottet tagit fram en handlingsplan med syfte att göra prioriterade inköp, insatser och rusta upp verksamheter i behov under hösten. Flera åtgärder som planerats att vidtagits under året. Ambitionen är att kunna realisera alla planerade åtgärder. Emellertid begränsas detta av att det krävs längre planering och hantering av beställningar eftersom många planerade större inköp erfordrar upphandlingar, vilket tar mycket tid i anspråk för förvaltningen. En ytterligare anledning till överskottet är att förvaltningen behöver säkerställa att kostnader bokförs som rätt kostnadsslag och större inköp kan ofta belasta investeringsbudgeten istället för driftbudgeten där det prognostiserade överskottet återfinns. Folkhälsomyndighetens beslut om att begränsa fysiska möten under hösten har också fått en påverkan på prognosen då flertalet konferenser och utbildningar fått skjutits upp och ställts in.

Med undantag för sjuklönekostnaderna har statsbidragen kommunicerats sent under året och även principerna som omgärdar bidragen, vilket påverkat prognosen. Förvaltningen har hittills erhållit kompensation för sjuklönekostnader om 15,1 mnkr och för återsökta medel för covid-19 relaterade kostnader inom äldreomsorgen, funktionedsättning och inom socialpsykiatri har förvaltningen fått beslut om att fakturera drygt 6,7 mnkr och beslut har ännu inte fattats om hur mycket av de 5,4 mnkr redovisade kostnaderna för ansökningsomgång två som kommer att ersättas.

Överskottet har också påverkats av kommunledningens budskap

innan sommaren om att förvaltningar som ekonomiskt drabbas i mindre utsträckning än andra, genom överskott, behöver kompensera för de värst drabbade på kommunkoncernnivå.

Verksamhetsområde (netto mnkr)	VP 2020	BJ	Prestationsförändringar	Budget 2020	Helårsprognos	Avvikelse
Nämnd och förvaltningsadministration	30,6	1,6		32,2	26,2	6,0
Individ- och familjeomsorg	285,7	4,8		290,5	281,5	9,0
<i>varav barn och ungdom</i>	<i>190,3</i>	<i>4,8</i>		<i>195,1</i>	<i>185,1</i>	<i>10,0</i>
<i>varav vuxen</i>	<i>47,5</i>			<i>47,5</i>	<i>48,5</i>	<i>-1,0</i>
<i>varav socialpsykiatri</i>	<i>47,9</i>			<i>47,9</i>	<i>47,9</i>	<i>0,0</i>
Ekonomiskt bistånd	188,9			188,9	199,4	-10,5
Arbetsmarknadsåtgärder	28,4			28,4	26,4	2,0
<i>varav ferie</i>	<i>16,2</i>			<i>16,2</i>	<i>13,3</i>	<i>2,9</i>
<i>varav OSA och Stockholmsjobb</i>	<i>12,2</i>			<i>12,2</i>	<i>13,1</i>	<i>-0,9</i>
Förebyggande och fritid	76,3	0,2		76,5	75,0	1,5
Förskola	319,4	3,9	1,0	324,3	302,7	18,0
Äldreomsorg	314,9	2,7		317,6	300,6	17,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	316,9		5,6	322,5	316,7	1,0
Stadsutveckling och medborgarservice	46,2	1,3		47,5	52,5	-5,0
Summa	1 607,3	14,5	6,6	1 628,4	1 581,0	39,0

Investeringar (netto mnkr)	VP 2020	BJ	Prestationsförändringar	Budget 2020	Helårsprognos	Avvikelse
Inventarier och maskiner	1,8	0,8		2,6	2,6	0,0
Stadsmiljöverksamhet	12,0	7,9		19,9	19,9	0,0
Summa	13,8	8,7	0,0	22,5	22,5	0,0

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet inrymmer administrativ verksamhet, statsbidrag från Delegationen mot segregation (Delmos) samt s.k. generalschablon där den faktiska kostnaden har belastat respektive verksamhet.

Under året beräknas inte stadsdelsdirektörens buffert behöva ianspråkta fullt ut.

Verksamheten prognostiserar ett överskott om 6,0 mnkr

Individ- och familjeomsorg (barn och ungdom, vuxen och socialpsykiatri)

Barn och ungdom

Verksamhetsområdet Barn och ungdom består av fyra enheter. Barnenheten och Ungdomsenheten ansvarar för utredningar samt placeringar för barn upp till 12 år respektive över 12 år. Familjestödsenheten är stadsdelsnämndens egen öppenvård. Enheten för familjehem och familjerätt ansvarar för placeringar av barn och ungdomar i familj- och jourhem samt familjerättsärenden.

Verksamhetens prognostiserade överskott beror främst på lägre kostnader för köpt vård samt lägre personalkostnader.

Kostnader för placeringar av barn har minskat under perioden april-juli för att öka under perioden augusti – november 2020. Trots ökat antal inkomna och inledda utredningar har kostnaderna för köpta platser inte nått upp till den planerade nivån. Den totala kostnaden under perioden januari-oktober uppgår till 6,7 mnkr, jämfört med 11,2 mnkr under samma period föregående år. Kostnader för placeringar av ungdomar visar på ett underskott om 1,8 mnkr. Den prissänkningen på 28 % som SiS (Statens institutionsstyrelse) erbjuder året ut förbättrar årets prognos med 3,3 mnkr.

Kostnad för personalkostnader understiger årets budget pga. vakanser och sjuklöneersättning.

Verksamheten prognostiserar ett överskott om 9 mnkr.

Flykting

Antalet asylsökande minskar stadigt och en högre andel ungdomar är över 18 år, där ersättningen är lägre.

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

Vuxen

I verksamhetsområdet Vuxen ingår missbruksvård, relationsvåld samt sociala insatsgrupper.

Avvikelsen för missbruk vuxna prognostiseras till -1,0 mnkr och beror på ökat antal LVM anmälningar samt ökade kostnader för akutboenden (TÖG). Kostnadsökning för TÖG beror på nya regeln om 14 dagars beslut p.g.a. covid-19.

Kostnader för relationsvåld inryms i årets budget. Den förväntade och tidigare prognostiserade ökningen av köpta platser på skyddat boende uteblev. Det är i dagsläget osäkert hur covid-19 har påverkat utfallet.

Verksamheten prognostiserar ett underskott om 1 mnkr.

Socialpsykiatri

Verksamheten omfattar insatserna bostad med särskild service, boendestöd, gruppboende, stödboende, sysselsättning, ledsagning och kontaktperson.

Verksamheten har med anledning av covid-19 haft utmaningar med personalplaneringen på grund av sjukdomar. Enheten har under november haft en hög vikarietäckning samt överanställningar för att täcka personalbehovet. Verksamheten har återsökt statsbidraget som regeringen har beslutat om för ökade kostnader föranlett av covid-19. Stadsbidraget beräknas täcka de merkostnader som socialpsykiatrien haft.

Verksamheten prognostiserar en budget i balans.

Verksamhetsområde individ- och familjeomsorg prognostiserar ett samlat överskott om 10 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Enhetens uppdrag innebär dels att hjälpa människor att komma tillrätta med orsaker till att inte klara sin egen försörjning och dels att pröva rätten till ekonomiskt stöd under tiden. Enhetens budget består av två delar, dels handläggning och dels bidrag. Den vanligaste anledningen till att man får ekonomiskt bistånd är arbetslöshet, sjukdom och inte själv klara sin försörjning. Cirka 1274 bidragshushåll i månaden fick ekonomiskt bistånd vid ett eller flera tillfällen under perioden jan – okt 2020. Motsvarande siffra för 2019 är 1230 hushåll.

Trenden bland de hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd under året är att genomströmningen har varit högre från juni jämfört med årets första månader. Det är främst gruppen unga vuxna som ökat. Den prognostiserade avvikelsen är 1,5 mnkr lägre jämfört med föregående månad. Detta beror på att kostnader för utbetalt bidrag har inte ökat till de tidigare uppskattade nivåerna

Arbetsförmedlingens har förändrat arbetssätt under pandemin vilket påverkat möjligheten för individer att ta del av insatser och åtgärder som bidragit till det negativa resultatet.

Verksamheten prognostiserar ett underskott om 10,5 mnkr.

Arbetsmarknadsåtgärder

Feriejobb

Feriejobben stadsdelsförvaltningen tillhandahåller innefattar både sommar och jullovsferie.

Med anledning av covid-19 var arbetsplatser mindre benägna att anställa utifrån en oklar situation och målsättningen om drygt 1100 ferieanställda var osäkert. Platser inom äldreomsorgen, förskola och LSS kunde inte längre erbjudas som planerat och verksamheten beräknade initialt ett lämna ifrån sig ett överskott. Förvaltningen har dock lyckats skapat andra tillfällen genom innovativa lösningar och olika projekt som bidragit till att under sommaren erbjuda det antal ferieplatser som initialt var planerat trots covid-19. Emellertid har beslut fattas i krisledningsnämnden om att ställa in feriearbete under jullovet, vilket får till följd av verksamhetsområdet redovisar ett överskott.

Verksamheten prognostiserar ett överskott om 2,9 mnkr.

OSA och stockholmsjobb

Enheten för arbetsmarknadsinsatser erbjuder arbetsträning, arbetsförmågebedömning samt aktivitetsförmågebedömning med individanpassat arbete som mål.

Den planerade avvecklingen av enhetens arbetsträning har genomförts under hösten istället för att upphöra 1 juli 2020 och resulterat i ett underskott om 1,4 mnkr. Antal insatser stockholmsjobb har understigit den planerade nivån som direkt konsekvens av covid-19 och resulterat i överskott om 0,5 mnkr.

Verksamheten prognostiserar ett underskott om 0,9 mnkr.

Verksamhetsområde arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar ett samlat överskott om 2 mnkr.

Förebyggande socialtjänst och fritid

Verksamheten omfattar träffpunkter, ungdomsgårdar, preventionsenheten samt enheten för förebyggande föräldraskap. Inom verksamhetsområdet finansieras även Idéburet offentligt partnerskap (IOP) och föreningsbidrag.

Mot bakgrund av covid-19 ställdes många aktiviteter in under våren, vilket påverkat verksamheterna i olika utsträckning. Träffpunkter, ungdomsgårdar och förebyggande föräldraskap ändrade planerade aktiviteter för att möta förändrad efterfrågan, såsom att delvis flytta utomhus, erbjuda digitala träffar, eller ökat antal planerade aktiviteter under hösten. Ersättningen för sjuklönekostnader för personal som varit sjuka i samband med Covid-19 har bidragit till det estimerade överskottet för verksamhetsområdet.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,5 mnkr.

Förskola

Förskolan tillhandahåller barnomsorg i stadsdelsområdet för barn mellan 1-5 år. Verksamheten utgörs av sex förskoleenheter som är resultatenheter, samt stödenheten som även innefattar öppen förskola och introduktionsförskola.

Under våren påverkades förskolans verksamheter av covid-19. Flertalet av förskolorna i stadsdelsområdet hade ett stort bortfall av antal närvarande barn. I mars/april var bortfallet av närvarande barn mellan 60-80 procent, under maj 49 procent och i juni 36 procent. Detta innebar att när ökningen av sjukfrånvaro inom personalgruppen skedde, kunde förskolorna hantera personalbemanningen på ett verksamhetssäkert och kostnadseffektivt sätt. Förskolan redovisar ett överskott som till största del förklaras av covid-19. Förskolan har erhållit statsbidrag för sjuklönekostnader för perioden april-oktober om 6,6 mnkr. På grund av hög barnfrånvaro behövde inte vikarier anställas i samma utsträckning som ordinarie personal var frånvarande, vilket resulterat i lägre personalkostnader än budgeterat. Under perioden januari-oktober är totala personalkostnaderna 7,2 mnkr lägre, jämfört med samma period för 2019.

Öppen förskola i Akalla har varit stängt under våren på grund av vattenskada, och genom ett utökat samarbetet mellan öppna förskolorna och introduktionsförskolorna har verksamheterna sammantaget haft lägre personalkostnader och driftkostnader än budgeterat.

Under året har efterfrågan av platser i andra kommuner, s.k. externa placeringar, uteblivit. Detta har resulterat i ett överskott om 2,3 mnkr.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 21,6 mnkr före och 18,0 mnkr efter resultatöverföringar.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ger insatser till personer i åldern 65 år och uppåt utifrån beslut om bistånd. Insatser som tillhandahålls är hemtjänst i ordinärt boende, servicehus, vård- och omsorgsboende för personer med demens eller somatisk sjukdom, dagverksamhet för demenssjuka, korttidsboende i avvaktan på hemgång eller avlastning för anhängigvårdare samt trygghetslarm.

Beställarenheten prognostiserar ett ekonomiskt överskott om 22,5

mnkr. Detta beror främst på ett minskat antal ansökningar av vård- och omsorgsboende och hemtjänst. Vård- och omsorgsboende har under november 2019 haft 200 personer månatligen mot 179 personer månatligen 2020. En snittkostnad för vård- och omsorgsboende demens motsvarar 68 416 kr per månad, vilket ger en kostnadsminskning 1,5 mnkr i månaden för beställarenheten inom äldreomsorgen sedan mars 2020. Inom hemtjänst har äldre valt att avstå insatser under pågående pandemi. En genomsnittlig månadskostnad för hemtjänsten under 2019 var 8,8 mnkr och för 2020 är månadskostnaden för hemtjänst 8,2 mnkr per månad, vilket ger en kostnadsminskning om 0,6 tkr i månaden för beställarenheten äldreomsorg sedan mars 2020.

Utförarenheterna har ett sammantaget ekonomiskt underskott om 5,5 mnkr. Underskottet är ett resultat av minskade intäkter och personalkostnader samt överanställningar inom utförarverksamheterna. För vård- och omsorgsboendet är underskottet kopplat till minskad beläggning. Hemtjänsten har under hösten haft ökade kostnader som beror på överanställningar och att nya brukare inte har tillkommit samt ett flertal äldre som haft insatser, har valt att avstå insatser under pågående pandemi. Servicehuset har under flera månader haft besöksförbud som medfört att boende med externa hushållstjänster ansökt om och beviljats biståndsinsatser vilket har inneburit en mindre kostnadsökning. För äldreomsorgens utförare har underskottet minskat då enheterna erhållit kompensation för sjuklöner och även det återsökta stadsbidraget från Socialstyrelsen ger en positiv ekonomisk effekt.

Verksamheten prognostiserar sammantaget ett överskott om 17,0 mnkr.

Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamheten omfattar insatser för personer med funktionsnedsättning i åldern 0-64 år. Insatser som tillhandahålls är bland annat gruppbostad, daglig verksamhet, personlig assistans, avlösning, ledsagning och korttidsvistelse för barn. Inom ramen för verksamheten finns tre resultatenheter, vilka utgörs av gruppbostäder.

Beställarenheten visar på en budget i balans. Verksamheten erfar en kostnadsökning för persontransporter sedan Daglig verksamhet (DV) öppnat upp för deltagare i juni. Verksamheten erfar ett minskat antal ansökningar av hemtjänst med anledning av pandemin. Personlig assistans LSS har en kostnadsökning med anledning av domar som meddelats av försäkringskassan som verksamheten ska betala retroaktivt.

Utförarenheterna har ett sammantaget ekonomiskt överskott om 1,0 mnkr. Överskottet är resultat av ökade intäkter i samband med nivåjusteringar för gruppbestäder och erhållen sjuklöneersättning och återsökt stadsbidrag för kostnader föranledda av covid-19. För verksamheten med stöd- och service till personer med funktionsnedsättning ger stadsbidraget en positiv ekonomisk effekt, eftersom verksamheten har haft betydande personalkostnader.

För verksamhetsområdet prognostiserar sammantaget ett överskott om 1,0 mnkr efter resultatöverföringar.

Stadsutveckling och medborgarservice

Verksamheten omfattar stadsmiljö samt medborgarservice.

Under de senaste månaderna har allt fler vistats utomhus och i större utsträckning nyttjat parker och allmänna platser. Detta har medfört ökade renhållningskostnader under sommaren, som även fortsatt under hösten. Det har även förekommit olovliga försäljningar på Basargången som ökar på städ- och renhållningskostnader.

Under hösten har verksamheten påbörjat en rad olika insatser för att åtgärda olika behov som uppstått. Exempelvis kommer papperskorgarna inom området att bytas ut för att underlätta renhållningen, men även bänkar kommer att bytas ut eller rustas upp. Ett större trädinventeringsprojekt för att åtgärda sjuka träd har påbörjats, samt renovering av asfaltsvägar, vilket medfört ökade kostnader.

Verksamheten prognostiserar ett underskott om 5,0 mnkr.

Stadsmiljöinvesteringar

Investeringsbudgeten för Stadsmiljöverksamhet uppgår till 12 mnkr. Under mars beviljades ombudgeteringar om 5 mnkr i kommunfullmäktige 2 mnkr avser stadsmiljö, varav Akalla by på 0,4 mnkr och Husbygårds lekpark på 1,6 mnkr. Resterande 3 mnkr beviljades för trygghetsinvesteringar, insatser mot olovlig trafik.

För stadsmiljöinvesteringsbudgeten prognostiseras en budget i balans.

Maskiner inventarier

Investeringsbudgeten för maskiner och inventarier uppgår till 2,6 mnkr. Medlen nyttjas främst till ombyggnationer och inköp kopplat till detta.

Nämnden begärde i samband med tertiärrapport två om budgetjustering om 0,8 mnkr för att möjliggöra planerade förbättringsåtgärder inom förskoleverksamheten. Målsättningen är

att genomföra dessa åtgärder men mot bakgrund av pandemin har vissa insatser försvåras med anledning av sjukdomsfall och svårighet att anlita de externa entreprenörer som behöver utföra arbetet. Målsättningen är alltjämt att genomföra det som planerats men det finns risk covid-19 kommer medföra förseningar.

För maskiner inventarier prognostiseras en budget i balans.